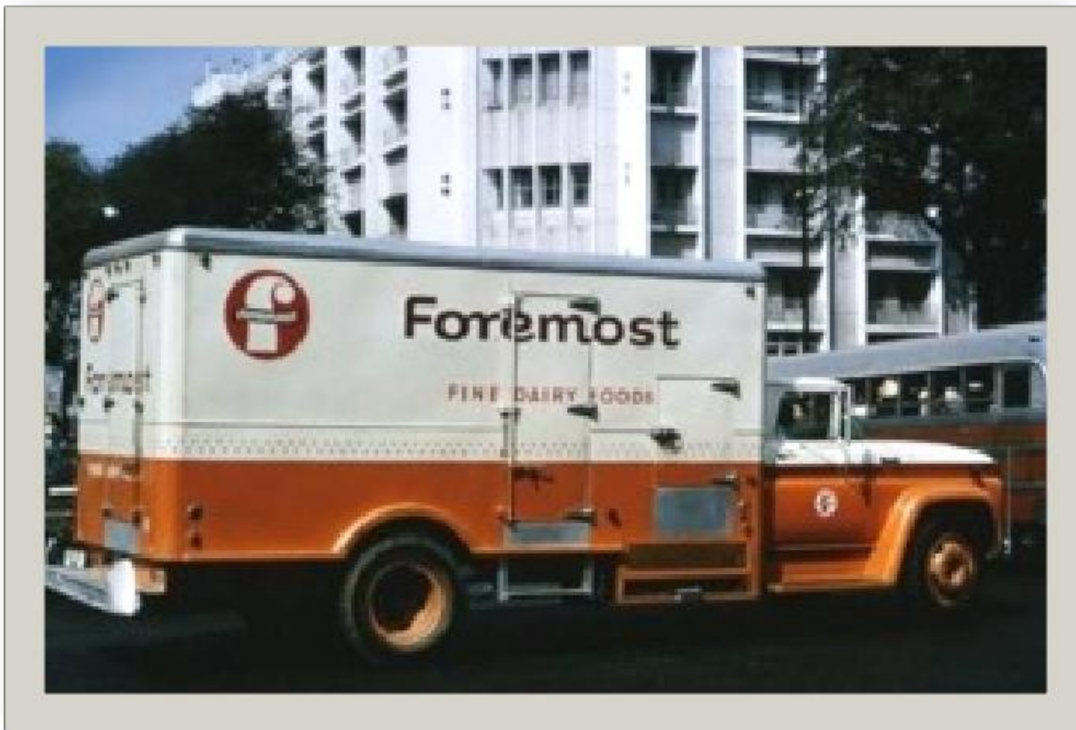


Kỷ Niệm Thời Đi Học, Ký Ưc Sữa Foremost



Mai Hùng Việt

Hồi xưa ai đã từng qua thời Tiểu học ở Sài Gòn vào thập niên 1960-70 chắc chắn không quên... “sự kinh hoàng vì uống sữa” của học sinh thời đó... Không hiếm người đã trốn không ra chơi... hoặc ra sân rồi chạy liền đi chỗ khác chứ không dám lẩn quần gằn lớp để bị các thầy cô bắt buộc xếp hàng đi... “uống sữa”... Bồi sữa pha trong những cái nồi 50cm... khuấy bằng những chiếc đũa bếp dài cả thước Tây... đã cho ra một loại “dung dịch sữa” thật “nặng mùi bơ”... và chỉ “lơ lơ về vị ngọt” đã khiến cho không đứa học trò nào can đảm để uống hết một ly (loại ly dùng pha cà-phê đá hiện giờ)... Kinh hoàng là ở chỗ ngày nào cũng vậy!!!... Ngán gằn chết!!!...

Cứ đến giờ ra chơi là mỗi học sinh được phát một ổ bánh mì và một hộp sữa, chương trình phát sữa miễn phí cho học sinh tiểu học những năm đó nhằm chống còi xương và tăng cường thể trạng, thể chất cho trẻ em Việt Nam. Ngày nào cũng được phát đến nỗi học sinh ngán quá phải dấu đem bỏ đi. Đầu tiên là phát sữa bằng hộp giấy, đến năm 1973, thì phát cho mỗi lớp một bao sữa nhựa lớn

khoảng chừng 5-10 lít, có ống vòi để vặn rót vào cái ly giấy cùng nhãn hiệu. Năm 1973, khi đó tui còn học mẫu giáo trường công Lê Quang Định đối diện với Lăng Ông, cứ mỗi lần xe tới thì ông lao công mở cổng trường cho chiếc xe chạy đến gần thêm ba lớp học, chú nhân viên hãng sữa, mặc bộ đồ đồng phục trắng cam nhảy xuống xe, chạy ra phía sau xe mở cửa hông dày cui để lấy sữa, tui tui ngồi bên trong nhìn ra cửa sổ, nhìn thấy khói hơi lạnh bên trong thùng xe bay ra trắng toát. Kế đến chú nhân viên hãng sữa ôm bịch sữa với xấp ly giấy bước xuống thùng sau và đi vào lớp để bịch sữa lên bàn cô giáo.

Tụi nhỏ chúng tôi, có đứa nhả mặt, có đứa nhao nhao nói chuyện um xùm vì giờ này cô giáo không cấm nói chuyện, tui tui xếp hàng từ từ lên bàn cho cô giáo bấm vòi rót sữa vào ly rồi xuống bàn để ăn bánh mì và uống sữa trong khi vẫn chờ tiếng reng chuông để ra chơi. Tui tui đứa nào thích sữa thì uống thoải mái ngon lành, đứa nào ngán sữa thì chỉ dán mắt nhìn ly sữa trắng bóc trên bàn như kẻ thù, không biết làm sao để khỏi phải uống, vì không

uống là bị cô giáo la, cứ mỗi lần cô giáo đi qua thì làm bộ lấy tay đưa ly lên miệng, thiết ra chỉ giả đồ đưa ly kê lên cái môi chứ không có nhấp vô họng miếng nào đâu, lúc đó chỉ trông chờ tiếng reng chuông là cầm ly sữa chạy ra khỏi lớp rồi kiếm chỗ đổ đi. Đổ đi cũng khổ sở lắm vì cứ cảm tưởng như có cả đồng con mắt đang nhìn mình, cái tâm lý đang làm điều gì đó bậy thì nó vậy đó mà. Hồi đó ở nhà bà ngoại hay dạy là không được bỏ múra, bỏ múra thì mang tội nặng lắm, nên cứ nhớ mà lo sợ là vậy.

Dù đã hơn 40 năm nhưng tới giờ tui vẫn còn nhớ mùi beo béo lạt nhách của nó, không biết tới chừng nào mới được thưởng thức lại hương vị xưa mà hồi đó muốn bỏ chạy không kịp. Sữa tươi ngày nay uống thì có mùi như sữa bột chứ không giống như sữa bò tươi ngày xưa.



Nhãn hiệu Foremost bắt đầu có mặt tại Việt Nam qua sự “ăn theo” việc tiếp liệu cho quân đội Mỹ tham chiến tại Việt Nam. Đầu thập niên 1960 thì người ta thấy ngoài sạp hàng chợ trời đường Tôn Thất Đạm có một loại sữa đựng trong các hộp giấy (sử dụng một lần rồi bỏ), ngoài vỏ hộp có hai màu... “trắng trên”, “cam dưới”, một mặt có hình chữ “F” uốn éo. Coi kỹ nhãn hộp thì thấy có chữ “Made in the U.S.A.”

Theo lời mấy bà bạn hàng thì “Cái đó là sữa Mỹ đó!!!... Uống thơm mùi cam... nho... ngon lắm!!!” Thật lòng mà nói, mua một hộp uống vô thấy nó khác hẳn các loại sữa mà trước kia đã xài. Kiểu ngọt không ra ngọt, lạt hông hẳn lạt. Đã vậy còn có vị béo của bơ, mùi của fromage tươi...

Kịp khi các trường tiểu học được chương trình “bữa ăn giờ ra chơi” của Caritas Asia (“Một ly sữa và một khúc bánh mì cho mỗi học sinh”) tài trợ thì nhãn hiệu sữa này xuất hiện bằng các hình thức bột đựng trong thùng 5kg hoặc loại hộp dùng cho quân đội, bên ngoài có hình hai bàn tay nắm với nhau cao khoảng 40cm. Hồi xưa ai đã từng qua thời Tiểu học ở Sài Gòn vào thập niên 1960-70 chắc chắn không quên... “sự kinh hoàng vì uống sữa” của học sinh thời đó... Không hiếm người đã trốn không ra chơi... hoặc ra sân rồi chạy liền đi chỗ khác chứ không dám lẩn quần gài lớp để bị các thầy cô bắt buộc xếp hàng đi... “uống sữa”... Bồi sữa pha trong những cái nôi 50cm... khuấy bằng những chiếc dĩa bếp dài cả thước Tây... đã cho ra một loại “dung dịch sữa” thật “nặng mùi bơ”... và chỉ “lơ lơ về vị ngọt” đã khiến cho không đứa học trò nào can đảm để uống hết một ly (loại ly dùng pha cà-phê đá hiện giờ)... Kinh hoàng là ở chỗ ngày nào cũng vậy!!!... Ngán gàn chết!!!...

Đến đầu thập niên 1970 thì hãng sữa này thiết lập nhà máy chính thức sản xuất tại Việt Nam (Thủ Đức)... Nhưng lại không dùng nhãn hiệu “Foremost”... thay vào đó là hình một viên hạt xoàn kích thước khoảng 5cm bề cao x 3cm bề ngang in trên hộp giấy vuông... Người tiêu thụ tại Việt Nam khi đó đã đặt tên sữa này là “sữa Kim Cương”... Nếu lúc đầu chỉ bán trong Quân Tiếp Vụ... thì về sau nó là một trong những mặt hàng nhu yếu phẩm bán cho công chức... Đặc biệt, siêu thị Nguyễn Du gần như là “tổng kho” của nhãn sữa này.

